
Besluitenlijst van de openbare raadsvergadering van de gemeente Leudal van 2 november 2021, aanvang 18.00 uur te Heythuysen

Aanwezig:

De voorzitter : mevrouw D.H. Schmalschläger
De griffier : de heer drs. W.A.L.M. Cornelissen

Aanwezig de raadsleden:

- ir. J.H.H. Coolen, J.B.H.M.G. Engelen, L.J.E. Linssen, H.T.G. Sleven, E.C.M. van Tilburg, ing. A.G.H. van Vlodrop-van Kempen en mevrouw ing. H. Wijers-van der Linden (allen fractie Samen Verder);
- J. Custers, E.H. Franzen, H.J.H. Hermans, G.A.M.C. Teeuwen en dr. ir. M.C.H. Wagemans (allen fractie Ronduit Open);
- mr. N.J.A.G. Alofs, R.J. Flinsenberg, drs. H.H.J.M. van Helden MBA, P.H.L. van Melick en J.F.W. Nouwen MSc (allen fractie CDA);
- mr. A.G.J. Kierkels en I.M.R.M. Schors (beiden fractie D66);
- H.L. Glessner en drs. J.F.M. van der Stappen (beiden fractie Progressief Akkoord Leudal);
- mr. R.G.M. Thomassen en J.J.P. Vissers (beiden fractie VVD);
- R.A.M. Verheul (fractie Leudal Sociaal).

Afwezig met kennisgeving:

De heer drs. D.J.H. Voermans (fractie D66)
Wethouder P.H.G. Verlinden (Samen Verder)

Mede aanwezig:

Wethouder drs. M. Graef (Samen Verder), wethouder mr. S.B.J. Backus (Ronduit Open), wethouder M.P.J. Janssen (Ronduit Open) en wethouder mr. R.M.J. Martens (D66).

1. Opening

De openbare vergadering wordt door de burgemeester in de raadzaal om 18.00 uur geopend.

Alle raadsleden, behalve de raadsleden G. Teeuwen, D. Voermans en R. Flinsenberg, alsmede de burgemeester/raadsvoorzitter en de griffier, zijn bij de opening aanwezig.

Ook alle wethouders, behalve wethouder P. Verlinden, zijn bij de opening aanwezig.

Raadslid Teeuwen komt om 18.01 uur (tijdens agendapunt 1) ter vergadering; raadslid Flinsenberg om 18.12 uur (agendapunt 3).

De voorzitter meldt dat raadslid A. Kierkels met ingang van 27 oktober 2021 door zijn fractie D66 is aangewezen als fractievoorzitter in de plaats van raadslid D. Voermans.

De heer Voermans blijft lid van de fractie.

2. Vaststellen agenda

De gemeenteraad besluit de raadsagenda vast te stellen conform de door het presidium op 6 juli / 1 november 2021 vastgestelde voorlopige agenda.

3. Algemene beschouwingen bij de Programmabegroting 2022-2025

De algemene beschouwingen worden afgetrapt door de waarnemend portefeuillehouder financiën, wethouder Martens, hij spreekt namens het college. Hij zegt dat onze langetermijn koers niet uit het oog mag worden verloren en dat de ambities moeten worden waargemaakt. Dat doet het college in de voorliggende begroting. In het belang van Leudal, in goed samenspel, want alleen in gezamenlijkheid en gemeenschappelijkheid kan er worden gebouwd aan een Leudal waar we achter kunnen staan.

In volgorde van fractiegrootte, te beginnen met de fractie Samen Verder, houden de fracties hun beschouwingen.

Samen Verder	(bijlage 1)
Ronduit Open	(bijlage 2)
CDA	(bijlage 3)
D66	(bijlage 4)
Progressief Akkoord Leudal	(bijlage 5)
VVD	(bijlage 6)
Leudal Sociaal	(bijlage 7)

De voorzitter schorst de vergadering van 19.30 tot 20.00 uur.

4. Vaststellen Begroting 2022 + Vaststellen Meerjarenraming 2023 - 2025 + Vaststellen Meerjarig investeringsprogramma 2022 - 2025 + Voteren kredieten jaarschijf 2022

De voorzitter brengt als eerste de amendementen in stemming, daarna volgt het vaststellen van de begroting 2021. Hierna komen de ingediende moties aan bod.

Het amendement 1 (teruggave aan burgers meeropbrengst ozb) van de fracties Ronduit Open, Samen Verder en D66 wordt met 18 stemmen voor (Samen Verder, Ronduit Open, D66, Progressief Akkoord Leudal, VVD) en 6 stemmen tegen (CDA en Leudal Sociaal) aangenomen. (Bijlage 8).

Het amendement 2 (aanschaf meer bladkorven) van de fractie D66 wordt, na een wijziging ter vergadering, met algemene stemmen aangenomen. (Bijlage 9).

Het amendement 3 (in 2022 niet in rekening brengen terrashuur horecaondernemers) van de fractie D66 wordt, na een wijziging ter vergadering, met 2 stemmen voor (D66) en 22 stemmen tegen (Samen Verder, Ronduit Open, CDA, Progressief Akkoord Leudal, VVD en Leudal Sociaal) verworpen. (Bijlage 10).

Het amendement 4 (in 2022 niet heffen hondenbelasting) van de fractie D66 wordt, na een wijziging ter vergadering, met 4 stemmen voor (D66 en VVD) en 20 stemmen tegen (Samen Verder, Ronduit Open, CDA, Progressief Akkoord Leudal en Leudal Sociaal) verworpen. (Bijlage 11).

Het amendement 5 is vervallen (= omgevormd in een motie, nummer 6).

Het amendement 6 (in 2022 ton extra onderhoud groen om onderhoudsniveau B te bereiken) van de fracties D66, Samen Verder en Ronduit Open wordt, na een wijziging ter vergadering, met 22 stemmen voor (Samen Verder, Ronduit Open, CDA, D66, Progressief Akkoord Leudal en Leudal Sociaal) en 2 stemmen tegen (VVD) aangenomen. (Bijlage 12).

Het amendement 7 van de fractie VVD wordt door haar, gehoord de beraadslagingen, ingetrokken. (Bijlage 13).

Het – geamendeerde – raadsvoorstel wordt met 14 stemmen voor (Samen Verder, Ronduit Open en D66) en 10 stemmen tegen (CDA, Progressief Akkoord Leudal, VVD en Leudal Sociaal) aangenomen.

De motie 1 (investeren in projecten opwekken duurzame energie) van de fracties Samen Verder, Ronduit Open en D66 wordt met 15 stemmen voor (Samen Verder, Ronduit Open, D66 en mevrouw H. Glessner van Progressief Akkoord Leudal) en 9 stemmen tegen (CDA, de heer J. van der Stappen van Progressief Akkoord Leudal, VVD en Leudal Sociaal) aangenomen. (Bijlage 14).

De motie 2 (beleid formuleren kleinschalige duurzaamheidsinitiatieven in kernen) van de fracties Samen Verder, Ronduit Open en D66 wordt met algemene stemmen aangenomen. (Bijlage 15).

De motie 3 (bevorderen realisering dorpsinitiatieven woningbouw) van de fractie CDA wordt, na een wijziging ter vergadering, met algemene stemmen aangenomen. (Bijlage 16).

De motie 4 (structurele risico's voor rekening gemeente nemen + geen belastingverhogingen) van de fractie CDA wordt met 10 stemmen voor (CDA, Progressief Akkoord Leudal, VVD en Leudal Sociaal) en 14 stemmen tegen (Samen Verder, Ronduit Open en D66) verworpen. (Bijlage 17).

De motie 5 (verhogen maximale koopsom starterslening) van de fractie CDA wordt, na een wijziging ter vergadering, met algemene stemmen aangenomen. (Bijlage 18).

De motie 6 (in 2022 geen subsidieplafond evenementen) van de fracties Samen Verder, Ronduit Open en D66 wordt met algemene stemmen aangenomen. (Bijlage 19).

De voorzitter feliciteert iedereen met de vastgestelde begroting en spreekt hierbij haar dank uit.

5. Beslissen omtrent bekrachtigen geheimhouding collegemededeling 5 oktober 2021 over herontwikkeling Markt 8 + 8a in Grathem

De gemeenteraad besluit zonder beraadslaging en zonder stemming conform het raadsvoorstel.

6. Mededelingen

Hiervan wordt geen gebruikgemaakt.

7. Sluiting

Na het uitspreken van het slotwoord sluit de voorzitter de vergadering om 22.27 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van de gemeente Leudal d.d. 14 december 2021.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE LEUDAL,

De griffier,

De voorzitter,

Drs. W.A.L.M. Cornelissen.

D.H. Schmalschläger

Bijlage 1

Dames en heren, college, collega-raadsleden en de mensen thuis voor de TV.

Namens Samen Verder mag ik de beschouwingen van het jaar 2022 uitspreken.

Op de eerste plaats wil ik iedereen danken die aan het opstellen van deze begroting heeft meegewerkt. In het vervolgtraject naar deze begroting heeft het college weerom een première georganiseerd om alle raadsfracties nog de mogelijkheid te geven hun inbreng te hebben in de begroting en de samenwerking tussen coalitie en oppositie te versterken. Helaas waren er wederom geen aanmeldingen vanuit de oppositie. Zeer teleurstellend.

Ik weet als eerste spreker natuurlijk niet wat andere partijen gaan zeggen.

Het zou kunnen dat ze het een geweldige begroting vinden en overall mee instemmen. Als dat niet zo is, wordt er bewust gekozen om vanaf de zijlijn iets te roepen zonder dat men echt invloed wilt hebben over het gevoerde beleid en goed wilt samenwerken. Dit is de laatste begroting in deze raadsperiode. En wij kunnen constateren dat de financiële basis in Leudal op orde is. Een mooie constatering van u, maar vooral belangrijk om de nieuwe raadsperiode met nieuwe ideeën en initiatieven aan de slag te kunnen gaan.

Uiteraard staan we ook het komende jaar niet stil en wordt er nog geïnvesteerd. Het nieuwe afvalbeleid gaat per één januari in. Dit is voor de burger een grote verandering. Dat Leudal in staat is om de afvalinzameling veel goedkoper te doen dan onze partners bij de reinigingsdienst is natuurlijk een keurig resultaat. Met het per lediging van de restafval container betalen, wordt het principe van de vervuiler betaalt verder geoptimaliseerd. Communicatie zal het toverwoord moeten zijn bij de invoering van het nieuwe beleid, want iedereen zal moeten beseffen dat het bewust of onbewust slecht scheiden van afval in de toekomst flinke financiële consequenties zal hebben voor hemzelf, maar ook voor andere burgers. Wel vragen wij nogmaals aandacht voor mensen met medisch afval. Zij mogen niet de dupe worden van de nieuwe inzameling systematiek. Het nieuwe afvalbeleid is een eerste stap in het proces dat moet leiden naar een circulaire-economie. We zijn daarom ook zeer tevreden dat een afvalmedewerker wordt aangesteld om dit proces te begeleiden. Het zorgt ook dat, ook Leudal hier een voortrekkersrol kan blijven spelen. Wel zijn wij van mening dat deze afvalmedewerker in dienst zou moeten zijn bij Maasland, zodat hij zijn expertise ook kan inzetten voor zijn partners en dat we de kosten kunnen verdelen. De tijd dat vooral bij een kruising harddrugs, softdrugs en het gebruik van drugs even ver mijn bedshow was, is al lang achterhaald. De criminaliteit en de sociale problemen die hiermee gepaard gaan hebben ook in Leudal een grote impact. Voor de bestrijding van ondermijnende criminaliteit worden middelen ter beschikking gesteld. Burgers moeten de ogen en oren van de politie worden en de signalen van ondermijnende criminaliteit kunnen herkennen. De hoogwatergolf van juli 2021 heeft laten zien dat hoogwaterbeheer crisismanagement verbeterd moet worden. Samen Verder roept het college op om zo snel mogelijk na de afrondende evaluaties met voorstellen naar de raad te komen om de aanpak te verbeteren en plannen uit te werken om in de toekomst schade bij burgers zoveel mogelijk te voorkomen.

In 2020 wordt de nieuwe omgevingswet ingevoerd. Om de implementatie van deze wet goed te laten verlopen is veel expertise nodig. Voor de inhuur ervan worden middelen ter beschikking gesteld. De komende jaren worden er jaarlijks meer dan 100 woningen gebouwd in gemeente Leudal. Dat is een mooi aantal. Maar voor Samen Verder is echter niet alleen het aantal woningen van belang, maar zeker ook de spreiding over de kernen. De kernen Nunhem, Hunsel en Heibloem verdienen extra aandacht, omdat daar al jaren te weinig gebouwd is. Er is in Leudal een tekort aan seniorenwoningen, starterswoningen en woningen in de sociale huursector. Woningbouwplannen moeten dan ook gericht op deze doelgroepen. Burgerinitiatieven om te komen tot woningbouw, zoals in Grathem en Kelpen-Oler worden ondersteund. En daarvoor worden ook middelen ter beschikking gesteld. In de kernen waar geen burgerinitiatieven zijn, maar wel behoefte aan woningen is, wordt de gemeente zelf initiatiefnemer om tot woningbouw te komen. Voor kwalitatief goede huisvesting voor arbeidsmigranten moet worden gezorgd. In het kunst-en cultuurbeleid is een evenementensubsidie opgenomen.

Omdat volstrekt onduidelijk is of de beschikbare 15 duizend euro voldoende is, vragen wij het college om bij overschrijding van het krediet extra middelen te vragen aan de raad. Het onderhoud van de openbare ruimte is door omstandigheden niet overal op het gewenste beheerniveau.

Om een eenmalige inhaalslag te kunnen maken en om meer bladkorven aan te schaffen worden, middelen ter beschikking gesteld. Samen met onze coalitiepartners dienen we daar een amendement voor in.

De sluiting van de basisschool in Heibloem lijkt op dit moment afgewend, maar het voortbestaan van de basisschool in Buggenum en Kelpen-Oler is op dit moment zeer onzeker.

We roepen de wethouder nogmaals op om alles in het werk stellen om sluiting te voorkomen. Voor het huisvestingsplan onderwijs wordt een extern bureau ingehuurd. Samen Verder zou graag zien dat de rekenkamerbrief, scholen omgevingswet, meegenomen wordt in het plan, meer specifiek waar het gaat om de samenwerking tussen school en bedrijfsleven. Hierdoor zouden wij zowel bedrijven als leerlingen aan Leudal kunnen binden en kosten besparen bij de huisvesting van de school.

Duidelijk moet zijn dat de locatiekeuze enkel en alleen aan de gemeenteraden is en waarbij alle belangen van de gemeente Leudal afgewogen moeten worden. Sinds de decentralisatie van het sociaal domein in 2015, is dit een zorgenkind voor nagenoeg elke gemeente geworden. Een overgang die gepaard ging met grote bezuinigingen. Ook voor Leudal is dit een groot probleem. De taakstelling van ruim drie miljoen wordt niet meer realistisch geacht en vergroot de onzekerheid in de begroting. De extra middelen van de overheid zijn voor het jaar 2022 voldoende. Daarna zullen extra bezuinigingen nodig zijn om de begroting sluitend te krijgen. Hier maken wij gezien de resultaten tot nog toe zorgen over. De inkoop in grote verband is een goede aanzet om aanbestedingsvoordeel te behalen. Het zou de moeite waard zijn om te onderzoeken of deze samenwerking verder uit te breiden is dan alleen bij de aanbesteding. Preventie zal één van de pijlers moeten zijn om de kosten in de jeugdzorg terug te dringen. De pilot met de huisarten zal dan ook zo snel mogelijk uitgevoerd moeten worden over de hele gemeente, werk aan de winkel. De gemeente Leudal heeft een grote duurzaamheidsopgave waaraan voldaan moet worden. Helaas moeten wij constateren dat de meerderheid van deze raad geen urgentie voelt om deze opdracht te voldoen. Op het moment dat er moeilijke besluiten genomen moeten worden, geeft deze raad niet thuis, krijgen raadsleden slappe knieën en schuift de raad het besluit voor zich uit. Raadsleden die vinden dat we niet voorop hoeven lopen bij duurzaamheid, wil ik wel meegeven. Als iedereen achteraan wil lopen, komen we vanzelf stil te staan. En dat is wat we ons niet kunnen permitteren. Zeker niet voor onze kinderen en kleinkinderen. Samen Verder kan zich voorstellen dat het enthousiasme in dit huis na 28 september om opnieuw te beginnen met duurzaamheidsprojecten, niet groot zal zijn. Toch roepen wij het college op om weer snel aan de slag te gaan om niet meer tijd te verliezen, tijd die we niet hebben.

Samen Verder neemt duurzaamheid serieus en daarom hebben wij twee moties ingediend. Gezien het feit het rendement op de Essent-gelden vervalt, stellen wij voor om een flink deel van de Essent-reserve te investeren in duurzaamheidsprojecten. Dit kan ons helpen bij het behalen van de duurzaamheidsopgave en het rendement komt ten goede aan de burgers van Leudal. Ook constateren wij dat kleine duurzaamheidsprojecten, met name in de dorpskernen tegen regelgeving in onze bestemmingsplannen aanlopen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het overdekken van parkeerplaatsen met zonnepanelen. Wij vragen het college een beleid te formuleren om deze onwenselijke situatie op te heffen. Door een gedegen financieel beleid te voeren, staat de gemeente Leudal op dit moment goed voor. Zeker na de septembercirculaire kleuren de cijfers zwart en dan is er sprake van een meerjarige sluitende begroting. De ingerekende belastingverhoging is daarom niet noodzakelijk. We dienen dan ook samen met de coalitiepartners een amendement in om een eenmalige belastingverhoging te compenseren via de afvalstoffenheffing. Maar er bleven ook zorgen. De taakstelling in het sociaal domein heb ik al genoemd. Maar ook de taakstelling bij vastgoed en accommodaties zit weinig tot geen voortgang. Als we daar nog de pm-posten in de begroting bij optellen is de situatie wat minder rooskleurig. We roepen de wethouders Backus en Janssen dan ook op om een tandje bij te zetten om de taakstellingen te halen.

Alleen dan zal het mogelijk zijn om de huidige lage lastenniveau te handhaven.

Vanuit de kadernota wordt er 450 duizend euro geïnvesteerd. Dat dit al mogelijk is zonder de extra, de OZB extra te verhogen is meegenomen. Maar voor Samen Verder niet doorslaggevend. Voor Samen Verder gaat het om leefbaarheid, levendigheid, goed onderwijs, economische ontwikkeling, werkgelegenheid, bouwen, bouwen in alle kernen, bouwen voor de juiste doelgroepen, een goed onderhouden openbaar ruimte. Dat zijn de uitgangspunten die van het grootste belang zijn voor Samen Verder en voor onze burgers. Wij hebben een flink aantal onderwerpen kunnen benoemen in deze beschouwingen.

Belangrijke onderwerpen voor Leudal. We hebben ook een aantal onderwerpen niet kunnen benoemen. De nieuwe school in Ittervoort, het Maasveld in Neer, de fietsbrug in Buggenum, het nieuwe gemeenschapshuis in Neer, in Neeritter, enzovoort. Niet minder belangrijk en ze krijgen ook zeker de aandacht die ze verdienen. De jaren 2020 en 21 zijn moeilijke jaren geweest. De coronapandemie houdt ons al bijna twee jaar in zijn greep. Zware tijden, zowel op economisch als sociaal vlak. Toch was het niet alleen kommer en kwel. Er werden mooie initiatieven ontwikkeld om elkaar ook te ondersteunen en de ouderwetste saamhorigheid was weer terug. De inwoners van Leudal hebben veerkracht getoond. Daarom ziet Samen Verder de toekomst zonnig tegemoet, wetende dat er nog grote

uitdagingen aankomen. Uitdagingen waar we niet voor weglopen. Voor en met onze inwoners bouwen we samen aan een Leudal waar mensen graag wonen, werken en recreëren.

Bijlage 2

Allereerst wil ik ook namens onze fractie onze dank uitbrengen aan het college, griffie en ambtelijk apparaat voor de inzet die die tot deze programmabegroting heeft geleid. Voorgaande jaren hebben wij de ambitie uitgesproken dat de begroting zal leiden tot een betere dienstverlening aan de inwoners van Leudal.

Dat kan alleen als er een gezamenlijke verantwoordelijkheid gevoeld wordt van ons allemaal. We moeten ook concluderen dat er nog werk aan de winkel is in dat opzicht en dat vooral verandering ons in elk geval te langzaam gaat. De ingezette koers voor het verminderen van regeldruk stemt ons ook, echt ook positief. Ga door op de goede weg en pas aan waar dat beter kan. In onze ogen kan dat versneld worden door een juiste prioritering en sturing.

En onze voorstellen hiervoor, die zijn bekend. Het sociaal domein, toch jarenlang een domein dat het meest besproken wordt vanwege de ontoereikende rijksmiddelen en als gevolg daarvan de oplopende tekorten, is onder leiding van de wethouder op de goede weg. Maar er wachten ons nog enkele belangrijke opgaven in de toekomst om de kostenontwikkelingen in toom te houden. Wij vertrouwen erop dat de nieuwe aanbestedingen meehelpen aan het gewenste effect. Een andere ambitie die die meermaals in deze raad is uitgesproken, is adequate huisvesting voor senioren, starters en arbeidsmigranten. Er is beleid, nu nog de uitvoering en een luisterend oor. Indien er hier meer geld voor nodig is dan geraamd, dan zijn wij daarop aanspreekbaar. We zien een uitbreiding van het aantal woningen, in welke vorm dan ook, als het belangrijkste middel om de leefbaarheid in de kern te waarborgen, ook in samenwerking met de diverse woningcorporaties. Al moeten we wel oppassen dat ontwikkelingen ook passen bij het doel dat de raad voor ogen had bij het vaststellen van het beleid. Er zijn genoeg initiatieven, ook met de vrijkomende sportvelden. Maar de gemeente heeft zelf ook nog andere grondposities waar nu weinig tot niets mee wordt gedaan. We kunnen ons voorstellen dat met out of the box-denken ook het één en ander kan worden gerealiseerd. Leefbaarheid gaat echter niet alleen over het inwoneraantal, maar ook over de kwaliteit in de openbare ruimte. En daarom dienen we een tweetal amendementen van D66 mee in. We willen ook aandacht vragen voor de communicatie. Dat betreft zowel de wijze waarop de gemeente communiceert met burgers als de relatie tussen college en raad. Het uitgangspunt is dat openheid de basis is voor goede communicatie. Burgers hebben het fundamentele recht te weten wat de gemeente uitvoert, welke vergunningen worden aangevraagd en al of niet verleend en welke plannen in voorbereiding zijn, et cetera. En periodiek, minimaal twee wekelijks, vinden wij absoluut nood, noodzakelijk. We kunnen ons er niet van afmaken door te stellen dat iedereen maar op de site van de gemeente moet kijken. Je vindt goede informatie belangrijk of niet. De burgers laten ons weten dit belangrijk te vinden. Alleen handelen wij er niet naar. In dit periodiek worden ook verenigingen in staat gesteld om evenementen tijdig aan te kondigen. Nu moet men telkens zoeken naar wegen om voorgenomen activiteiten onder de aandacht te brengen. Er is hierover een besluit genomen en middelen worden beschikbaar gesteld met deze begroting. We verwachten dan ook zo snel mogelijk een eerste exemplaar te zien op de deuren. Ook de communicatie tussen college en raad moet beter. Die informatievoorziening is vaak gebrekkig. Over sommige grote projecten worden we tijdig geïnformeerd en over andere projecten horen we vrijwel niets. Vaak zijn we afhankelijk van berichtgeving in de Limburger, waarbij helder is dat die qua omvang en dekking slechts uiterst beperkt kan zijn. Van gebruikelijke raadsrapportage is er weinig meer over. Het gaat slechts om bijstellingen van de begroting. Een overzicht van de voortgang van het werk is dunnetjes, al zijn er tekenen ook dat er hier een omslag in wordt gemaakt. En dat is goed. Het is uiteindelijk een fundamenteel recht van raadsleden, want zonder goede en voldoende informatie is het functioneren als raadslid extra lastig. Financieel gezien blijft elke begroting een lastig verhaal. Wij verschillen op enkele punten fundamenteel van mening over enkele opgenomen posten. Als Ronduit Open zijn wij al vanaf de oprichting kritisch op het terrein van uitgaven. Wij zijn voorstander van een terughoudend uitgavenbeleid en geen OZB-verhoging wanneer er geen dringende aanleiding voor is. We respecteren dat er hierover verschillend wordt gedacht in de raad. En snappen dat

ook, dat zonder bereidheid tot compromissen een gemeente niet kan worden bestuurd. Dat neemt niet weg dat ook het afgelopen jaar geld wordt uitgegeven zonder noodzaak. Denk daarbij aan het telkens inhuren van een gespreksleider. Het college is toch ook zelf in staat om met de burgers te overleggen? Vrijwel permanent dringen we aan op een krachtiger toezicht op de noodzaak vanuit gaven vanuit het college. We verspillen namelijk ieder recht aan de burgers als wij deze lasten in rekening brengen die vermijdbaar zijn. Of denk aan de jarenlange slepende procedures oversoms detail is die veel geld kosten en veel ergernissen opleveren. De concrete voorstellen die we meermaals hebben gedaan in dit kader, daar mag meer mee worden gedaan. Ons ingediende amendement voor de verlaging van de afvalstoffenheffing is onze manier om de te veel geïnde OZB terug te geven aan alle inwoners van Leudal. We hadden dit graag anders gezien en structureel, maar zoals gezegd, met compromissen kun je ook zaken bereiken.

Het provinciaal verdiepingsonderzoek, dat stelt gerust. Echter, wel enkele zorgpunten die vragen aandacht. We hebben kortgeleden ervaren dat de mening van burgers wel degelijk telt toen we over het initiatief voor de grootschalige zonneweides kwamen spreken. Betekent dat meteen een gebrek aan ambitie of gevoel voor urgentie? Zeker niet. Het zou ons wat waard zijn als wij als gemeente ons zo dienstbaar mogelijk opstellen. En dat opmerkingen zoals, ze doen toch wat ze willen, kunnen worden vervangen door iets positievers. De stijgende energieprijzen laten zien dat er wel degelijk sprake is van urgentie. Echter, waar de burgers en bedrijven in Leudal zelf de meeste baat bij hebben, is zelfvoorzienendheid. Waar mogelijk ontkoppeling van het gasneten het zelf opwekken van stroom door zonnepanelen op de eigen daken. De opbrengsten hiervan vloeien rechtstreeks in de portemonnee van de eigenaren. Extra stimulering hiervan, mocht de gemeente op zich nemen, op welke wijze dan ook. Een stap in de juiste richting zijn de moties van SamenVerder die we daarom ook mee-ingediend hebben.

Tot slot, wij menen dat deze raad wel degelijk in staat is om de juiste zaken te verlangen en eisen.

Bijlage 3

Geachte voorzitter, geachte leden van de raad, beste burgers.

Wij besluiten vandaag over de programmabegroting 2022-2025.

Ze is tot stand gekomen met medewerking van het ambtelijke apparaat, daarvoor dank. En voor de vele vragen die beantwoord zijn. De inspanning echter ten spijt. Deze begroting is het resultaat van vier jaar financieel aanmodderen door dit college. In woordvoeringen bij vorige begrotingen heeft het CDA gewaarschuwd voor de steeds verder oplopende lasten met intering op dereserves tot gevolg en op het niet aangaan van financiële uitdagingen. Nu is het zo ver. Het gemeentelijk schip maakt financiële slagzij met nog veel onvoorspelbaar weer op komst. De provincie merkt in haar verdiepingsonderzoek op dat begrotingen voor het huidige jaar en 2022 tekorten tonen en dat er voor verdere jaren geen structureel evenwicht is, tenzij een aantal bezuinigingstaakstellingen gerealiseerd worden. Die realisatie en het niet verder oplopen van tekorten is een voorwaarde voor de gekozen vorm van toezicht. De belangrijkste taak ligt in het sociaal domein. De provincie is helder naar de lezer. Leest u op pagina zeven van het onderzoek rapport. In die gemeentelijke begroting vindt je daar weinig over terug. Ja, op pagina 88, maar dan moet je vaak lezen eer je snapt wat daar staat. De bezuinigingstaakstellingen realiseren is een sprookje. En dat geldt dient ten gevolge uiteraard ook voor de vorm van toezicht. Aan de gestelde voorwaarden gaan we niet voldoen. Dat financiële evenwicht komt dan niet met deze begroting. De afgelopen jaren hebben we in het sociaal domein bewezen dat van bezuinigingen niets terecht komt. Integendeel, het is een bodemloze put. We hebben het niet in de vingers. En dat terwijl een gezonde financiering van dit domein juist van belang is voor de voortgang van onze zorg voor onze burgers. Kijkt u op de pagina's 154 tot en met 156 uit de begroting. Het overzicht van structurele en incidentele baten en lasten. Je ziet dat dit ook geldt voor de toekomstige begrotingen. Daarbij waarschuwt de provincie nadrukkelijk om ons niet rijk te rekenen aan de inkomstenkant. Als het gaat om die begrotingsdiscipline, kort enkele cijfers.

Voor 2020 begroot het college aanvankelijk 79 miljoen, maar gaf uiteindelijk 93 miljoen uit. Met een stuk of twaalf begrotingsaanpassingen wordt de begroting aan deze realiteit aangepast. Voor 2022 luidt het begrote bedrag 84,6 miljoen. En terwijl de inkt van de begroting nog niet droog is en het begrotingsjaar nog niet eens is begonnen, worden er nu reeds twee wijzigingen daarop voorgelegd, waardoor deze alweer één miljoen hoger uitkomt. Neem in aanmerking dat het college dit jaar ruim 100 miljoen uitgeeft. Wij hebben dan aan het einde van het jaar weer na 11 aanpassingen de begroting daaraan aangepast. Bepaal voor u zelf hoe betrouwbaar deze begroting is. Terwijl het college nu reeds op werkelijke uitgaven van 100 miljoen moet koersen. Daarbij vindt je in de begroting nergens duidelijk terug hoe het college die taakstellingen gaat realiseren. Maar ja, dat is van latere zorg, zullen we maar zeggen. Onze rol als toezichthouder. Als raad houden we toezicht en scheppen we kaders in het belang van onze burgers. Het zijn hun centen en van niemand anders als we het over de begroting hebben. De provincie is duidelijk. Bij de presentatie van de cijfers dient telkens het uitgangspunt te zijn om de raad in positie te brengen om zijn kaderstellende en controlerende taak te kunnen uitvoeren. Dat laat het college na. Ben nu eerlijk, kan met dit stuk dat ongetwijfeld voldoet aan de voorschriften van het besluit begroting en verantwoording. Kan dat met een premie die vooral afleidt van de hoofdzaken. En vorig jaar een toevoeging van 52 pagina's. En nu alweer op de valreep, twee wijzigingen op de begroting. Vervolgens al die begrotingswijzigingen gedurende het jaar. Ze worden verstopt in agendapunten met vele onderdelen

we keuren ze zo maar goed. Inmiddels zijn we er ook achter dat de ruimte die we met de goedkeuring daarvan scheppen allang is uitgegeven voordat ons fiat überhaupt gevraagd wordt.

Voor de Bühne dus die een goedkeuring is. Dat doet twijfel ontstaan over der echtmatigheid van die overschrijding en daarmee samenhangende uitgaven. Ten slotte, de raadsrapportages. Ze zijn niet gedateerd en navraag leert dat ze veelal maanden achterlopen op de realiteit. Zo bleek in onze juli vergadering. De rapportage ging over het eerste kwartaal. De wethouder gaf aan dat er nog weinig te zeggen was. Nota bene was het begrotingsjaar meer dan half om. We hebben dit alles vaker aangekaart en zijn deze poppenkast dan ook moe. Jammer genoeg gaat het verdiepingsonderzoek er niet over, maar wij zullen wel bij de provincie te rade gaan om te vernemen of dit allemaal zo kan. Kijken we terug wat deze coalitie de afgelopen regeerperiode gepresteerd heeft, dan vinden wij dat bedroevend als oppositie. Leudal realiseert niets en de ambitie wordt nauwelijks getoond. Aan de hand van de volgende onderwerpen zal ik het verder toelichten. Tegemoetreding bedrijven. Als je ziet hoe ze burgers en bedrijven tegemoetreden. Op Zevenellen is helemaal niets gebeurd. Grote bedrijven vertrekken, ondernemers worden vaak op schandalige wijze behandeld. Recente dossier getuigen daarvan. Denk maar eens aan de dossiers Nijssen Grondverzet en en Aspergeboerderij De Haes in Roggel, maar ook aan Landgoed Leudal. Ondernemers worden van het kastje naar de muur gestuurd in een complete besluiteloosheid van dit college. Verkeerde verwachtingen worden gewekt en afspraken worden niet voldoende nagekomen. Voorbeelden die niet zouden bestaan in een boek van Franz Kafka. Zaken blijven liggen. Slepende dossiers duren voort in kosten en vermogen. Alleen dit jaar geeft zij 360 duizend euro uit aan juridische bijstand en ondersteuning. Schrijnend voorbeeld vormt het dossier Landgoed Leudal. Het einde is niet in zicht. Wat zou er met dat geld allemaal gekund hebben voor onze burgers?

Het onderwijs. Op onderwijsgebied is de gemeente niet bij de les en laat zich verrassen door drie ordinaire overvallen door SPOLT op onze basisscholen in de kleine kernen. Enkele toegewijde raads- en commissieleden in samenwerking met actieve betrokken burgers moeten het onheil keren. Het college blijkt daartoe niet in staat. Mogelijke overname kandidaten voor de scholen in Kelpen-Oler en Buggenum krijgen rapporten voorgeschoteld met onjuiste kengetallen. Het college kijkt weg en laat dit allemaal maar gebeuren.

Het sociaal domein. De zo noodzakelijke sturing in het sociaal domein krijg thet college niet voor elkaar. Ook daar hulp van raads- en commissieleden. Prima, maar het past niet. We repareren steeds, omdat de gemeente bestuurlijk en ambtelijk niet op orde of het college vastgestelde raads-kader overschrijdt zoals bij de zonneweides. Laten we daar maar overheen stappen, want het gaat om onze burgers en die doen steeds vaker een beroep op ons raadsleden om in te grijpen, daar waar dit formeel niet direct onze rol is. We zijn door hen gekozen en staan er voor hen. Maar ook hier dus compensatiegedrag vanuit de raad, commissie en samenleving voor de stuurlaars van dit college. Ons noodzakelijk opkomen voor onze burgers vormt echter geen basis voor tot standkoming van gelijk en stabiel beleid.

Woningbouw. Ook in de woningbouw vlot het nog niet. In de kleine kernen komen initiatieven op gang door burgers zelf opgepakt, want als zij dat niet doen gebeurt er niets. De roep vanuit de bewoners om woningbouw is groot, maar de frustratie bij initiatiefnemers die nauwelijks gehoord worden door de gemeente, nog groter. De ambitie bij dit college is er niet. We hebben in dat kader een motie ingediend. Dat moet snel beter. Daar willen we ook meer ruimte scheppen in de financiering van starterswoningen door het maximum te financieren bedrag te verhogen. Huizen zijn de laatste jaren immers aanzienlijk duurder geworden en de rente is nog laag.

Financieel perspectief. Het zorgelijke financiële perspectief leidt er mogelijk toe dat burgers weer aan de lat staan. De onbenutte belastingcapaciteit moet mogelijk worden aangesproken. Dit terwijl ze reeds een verhoging van de OZB en afvalstoffenheffing voor hun kiezen kregen. Voeg daar aan toe de nu snel stijgende lasten voor levensonderhoud als uitvloeisel van de covidcrisis en mogelijke toekomstige verder oplopende inflatie. Daarom dienen we een motie in met de boodschap dat de gemeente in haar eigen huishoudboekje financiële ruimte zoekt bij tegenvallers en niet in het boekje van de burger. Dit college legt een forse onpopulaire financiële opdracht bij haar opvolgers.

Communicatie. Communicatie verdient eveneens dringend verbetering. Het is al gezegd. Burgers moeten ontwikkelingen over de basisscholen uit de pers vernemen. Ze was bedroevend tijdens de wateroverlast en ook in de lopende zaak Biesstraat te Heythuysen heb ik al weer een klacht binnen dat de

communicatie niet netjes verloopt. Ook in de reeds eerder genoemde voorbeelden met betrekking tot bejegening van ondernemers speelt het gebrek aan communicatie een hoofdrol.

Buitengebied. Het buitengebied is in beweging en dit wordt al jaren geroepen door de gemeente. Maar wat is er nu veranderd? Agrarische en ook andere bedrijven hebben meer internationale werknemers nodig om het werk te doen. Gelukkig is er nieuw beleid om die internationale werknemers goed onderdak te bieden. Maar wat doen we met de armoede in het buitengebied? Veel agrariërs zullen stoppen. Bedrijfswoningen worden omgevormd tot burgerwoningen. Vele gebouwen zullen verpauperen. Maar wat doet de gemeente eraan? Een spelletje om drugscriminaliteit in het buitengebied tegen te gaan. Het is leuk, maar helaas slechts symptoombestrijding. Het buitengebied is in beweging en bomen en planten groeien door. Afgesproken was dat het onderhoudsniveau voor zowel binnen als buitengebied op niveau B gehandhaafd zou blijven. Maar hier is weinig van te zien. Ook het wegennet in het buitengebied is op sommige plekken dramatisch. Maar wat doet de gemeente eraan? Er gaat veel veranderen, er gaat veel veranderen in het buitengebied. En we moeten de verschillende gebruikers van dit buitengebied waar nodig ondersteunen of faciliteren. Dus niet slechts het buitengebied is een beweging, maar gemeente komt ook in beweging.

Tot slot. Collega-coalitiepartijen dienen moties en amendementen in. Dat is mooi voor de verkiezingen. Sympathiek, maar wij gaan ze niet allemaal steunen want ze kosten geld. Zo dadelijk blijken het toch alle voor de burger sigaren uit eigen doos. Laten we die financiële meevallers waaruit die amendementen en moties financiering putten even opsparen en wachten wat de toekomst brengt, gegeven de breekbare financiële positie van onze gemeente. Niemand zal de gemeente immers financieel tegemoet komen indien blijkt dat we die ombuigingen niet realiseren. Ze wordt dan gedwongen om allereerst de belastingen te verhogen. Burgers betalen dan alsnog het gelag.

Ik wens ons tenslotte allen veel wijsheid toe met de uitdagingen waarvoor we samen staan.

Bijlage 4

Dank u wel, voorzitter.

Om twee redenen zijn dit voor D66 bijzondere beschouwingen. Allereerst, omdat corona een grote impact op ons allemaal heeft en zal hebben. En ten tweede, omdat het voor mij de eerste algemene beschouwingen zijn voor D66 Leudal. Vind ik het spannend?

Ja, temeer, omdat ik deze beschouwingen anders insteek dan al mijn collega-fractievoorzitters

Over de corona. Vorig jaar had niemand kunnen denken hoe anders de wereld eruit zou zien. Dat er zoveel druk op de zorg zou komen te liggen. Helaas lijkt het nu weer het geval te gaan worden. We kunnen allemaal ons steentje bijdragen door solidair te zijn, zodat ook die druk minder wordt op de reguliere zorg.

Voorzitter, nu naar de begroting. In tegenstelling tot hetgeen het CDA zojuist stelde, vindt D66 dat het college alsook de ambtelijke organisatie, gelet op de coronaperikelen van het afgelopen jaar, een grote pluim verdiend, omdat er nu toch een begroting c.q. een meerjarenbegroting ligt die perspectief biedt. En die een prima vervolg is op de reeds uitgebrachte kadernota die aan de wensen en opdrachten van de raad. Voldoet Dus eigenlijk is er nauwelijks iets nieuws onder de zon. Maar toch zullen wij enkele amendementen indienen betreffende groenonderhoud, bladkorven, hondenbelasting en terrasheffing. Dit gelet op de positieve effecten die we tegemoet kunnen zien. Hier zal D66 straks in tweede termijn verder op ingaan. Wij als D66 zien in de begroting opgenomen bedragen als taakstellend.

Wij willen de komende jaren niet verrast worden met de vraag om extra budget. Is extra budget noodzakelijk, dan zal er zeer kritisch naar gekeken worden, zeker bij projecten die nog gestalte moeten krijgen. Gezien de uitdagingen waar we overigens voor staan, is dat te prijzen dat het college blijft investeren in de gemeente en ook in de en met de nodige vaart erin. In onze ogen kunnen we niet wachten. We moeten doorgaan met het realiseren van voldoende woningen, ook in de sociale sector. Dat pakt het college voortvarend op met meer plannen en projecten dan in voorgaande tien jaar.

Daar moeten we, daarbij moeten we wel openstaan voor nieuwe alternatieve bouwconcepten. Laten we die omarmen en ondersteunen en vooral kijken wat wel kan in plaats van wat niet kan.

Graag wil het, wil ik het college verwijzen naar de gemeente die hiervoor een nieuwe woningbouwvisie heeft ontwikkeld waarbij de erfpachtconstructie en tijdelijke, goedkope huisvesting voor jongeren de boventoon voeren. Ook moeten we investeren in de openbare ruimte en vooral ook in het groen. Deels is dit inhalen van de veroorzaakte schade door eerdere bezuinigingen, maar belangrijker is dat er een impuls wordt gegeven die echt noodzakelijk is. Hiervoor dient D66 dan straks ook een amendement in. Wij geven veel geld uit aan het sociaal domein. Voor D66 staat voorop dat we niemand laten vallen, maar we verwachten wel dat het college kritisch blijft op de uitgaven in dit domein. En vinden dan ook dat de in 2020 opgelegde bezuinigingen geëffectueerd moeten worden. We pakken door met duurzaamheid.

Zolang de opwarming van de aarde doorgaat en ook debiodiversiteit onder druk staat, moeten wij aan de slag. Ook in Leudal. Duurzaamheid betekent echter niet alleen windturbines en zonnepanelen, zonneparken bouwen, maar duurzaamheid vraagt ook direct iets van de burger zelf, namelijk zuinig zijn op de natuur waar Leudal zo rijk aan is, een goede scheiding van afval, minder stenen, meer groen in de tuinen, et cetera, et cetera. Op andere onderdelen is de gemeente en het college ook goed bezig. Zonder uitputtend te zijn wil ik noemen het kunst-en cultuurbeleid, vermindering van de regelgeving en het participatiebeleid. Dit laatste via het Mens ontwikkel bedrijf. Zij het dat ik van mening ben dat bij het participeren van mensen met een uitkering nog veel meer gekeken moet worden naar de kennis en kunde van die mensen ten einde maatschappelijk kapitaal volledig tekunnen benutten. We zijn nog lang niet klaar.

Tenslotte nog een persoonlijke noot van mij. Omdat dit mijn eerste beschouwingen zijn, wil ik nog iets persoonlijks zeggen. Steeds vaker zie ik dat de samenleving in kampen is verdeeld en men weinig naar de andere luistert of naar verbinding zoekt. Je ziet dat in de discussie over decorona-aanpak, maar zeker ook hier in de raad.

Wij zijn namelijk nog veel te veel bezig met elkaars vliegen af te vangen, te wijzen naar de ander, te veel bezig met casusbehandeling in plaats van beleid. Wij als raad zijn er om de kaders te stellen en te controleren of de kaders gevolgd worden. Toch niet om te beProgressief Akkoord Leudalen op welke manier gestuurd moet worden. Dit is aan het college, in samenwerking met de organisatie. Wij vergeten

vaak de opdracht die wij als raadsleden hebben. Wij zitten hier voor de inwoners van Leudal. Niet alleen voor een partij of kern waaruit men komt. Dan nog eventueel een bespiegeling, een korte bespiegeling, voorzitter.

De realiteit is dat de wereld niet zwart-wit is. Er is een Progressief Akkoord Leudalet van kleuren net als de regenboog. Nog te vaak worden individuen in hokjes geplaatst, met vooroordelen geconfronteerd en daardoor buitengesloten.

Afrondend, voorzitter. Juist dit kleurenProgressief Akkoord Leudalet, Progressief Akkoord Leudalet van mensen maakt onze samenleving. D66 staat voor de verscheidenheid. Daar passen geen vooroordelen bij. Heb respect voor elkaar en voor elkaars mening. Geef ieder de ruimte en mogelijkheid om zichzelf te ontplooiën.

PROGRESSIEF AKKOORD LEUDAL

Bijlage 5

Dank u wel, voorzitter.

Ik wil even beginnen met de dank uitspreken aan de ambtenaren en ook het college. En in het bijzonder vandaag de heer Martens, dat di ede heer Verlinden waarneemt voor deze zware, dat is wat ik aanneem, zware avond.

Dan de begroting. De begroting is behoorlijk beleidsarm en dat is ook al aangegeven door de wethouder. En er zitten weinig ambities in, hebben wij geconstateerd. Ook dat kan bewust zo door het college zijn besloten, maar wij hadden graag gezien hoe men nu na de corona deze gemeente een verdere boost zou kunnen geven. Goed, er staat nog steeds wel een prestigeproject in wat wij niet zo een fijn vooruitzicht zien, althans de kosten voor het prestigeproject, de brug tussen Buggenum en Roermond.

Wij zouden die graag geschrapt zien worden, omdat wij de zin daar niet van inzien, althans in relatie tot de kosten. Wij zeggen dan als Progressief Akkoord Leudal, gebruik dat geld voor de veiligheid van de fietsers, want we weten dat er op verschillende plekken echt iets moet gebeuren om de fietsers die iedere dag op pad gaan, de jongeren naar de scholen, maar ook de mensen die naar hun werken gaan, om die beter te voorzien en veiliger te laten fietsen.

Dan een tweede punt voor Progressief Akkoord Leudal is het, de jeugdzorg en ook andere sociale aangelegenheden. Er is al gesproken door anderen, maar de kosten, die zijn nog steeds bijzonder hoog. En de bezuinigingen blijven achter, hoewel het college het afgelopen jaar haar best heeft gedaan. Dat kunnen we wel stellen. We zijn er nog lang niet. Het is al gezegd, we moeten nog heel veel doen, financieel, maar er moet ook richting de jeugd en richting anderen hard gewerkt worden. Er moet goed geluisterd worden naar wat er speelt en er moet zeker ook actief en daadkrachtig geopereerd worden door de ambtenaren. De komende aanbesteding zal een lakproef worden voor de jeugdzorg, we wachten die af. Als Progressief Akkoord Leudal vinden wij het wel van groot belang dat het milieu- en klimaatbeleid beter wordt. Dat er meer gebeurt vanuit deze gemeente aan de natuur, aan het milieu en aan het klimaat. Het klimaat krijgt de aandacht. Da therkennen wij. Er worden windmolens gebouwd. Maar dat is natuurlijk lang niet alles om een duurzame samenleving te krijgen, want dat moet je dan ook hebben. Je moet ook op andere vlakken duurzaam opereren. Er moeten minder auto's op fossiele brandstof rijden. Er moet duurzaam geproduceerd worden. En ook de landbouw moet meer duurzamer worden. En wij zien het college daar geen enkele stap in nemen. Dus ik zou zeggen, college, zet een actie op om duurzame landbouw te bevorderen. Het natuur- en milieubeleid stelt in deze, wat mij betreft, niet zoveel voor. En we hebben het nog niet gehad over de bomen die gekapt worden en de bomen die geplant moeten worden, maar daar komt verandering in als de heer Verheul aan het woord komt.

Dan het punt woningbouw. Het is al genoemd door velen. Het is ook belangrijk dat er voldoende woningen zijn voor onze inwoners om hier te wonen en ook als jongeren om hier te blijven wonen. We hebben vorig jaar gepleit voor meer woningbouw, met name bijvoorbeeld in de kernen als het gaat over plekken waar voetbalvelden zijn die niet meer in gebruik zijn. Eindelijk is het zo ver dat er in Grathum en misschien ook in Kelpen-Oler dat soort projecten van de grond gaan komen. College, in Hunsel en Ell zijn ook nog velden leeg, dus daar kunnen we dan ook verder gaan. Dus ik zou zeggen, een mooie uitdaging.

De onderwijshuisvesting. Het college stelt voor een integraal huisvestingsplan voor basisscholen te schrijven. Dat is toch heel fijn, maar het had beter twee jaar geleden kunnen gebeuren voordat SPOLT aankondigde om diverse scholen te gaan sluiten. We lopen dus een beetje achter de discussie aan. Maar laten we dat dan maar snel oppakken. En laten we ook dat op onze eigen wijze doen en niet afhankelijk of niet aan de hand van wat SPOLT aandraagt. Laten we als Leudal daar zelf serieus naar kijken. Het is nu al zo dat in Heibloem, dat de school van Heibloem een Leudalse organisatie wordt opgepakt, dat vinden wij uitstekend als dat de oplossing is. Als het gaat over de inhoud van het onderwijs dan vinden wij wel dat het onderwijsbeleid en de toekomst ervan achterblijft in dit college in deze tijd. We moeten verder gaan met het onderwijsbeleid als zodanig. Wij moeten beter, zeg maar, de jongeren leiden naar hun toekomst, want er is van alles gaande, dat weten we. Maar we moeten er ook als gemeente hard aan trekken om daar meer een betere toekomst te bieden. Het kan ook door bijvoorbeeld de scholen daadwerkelijk het middelpunt te laten zijn van een dorpsgemeenschap om dat actief te gaan oppakken, want dat is tot nog toe niet gebeurd.

De ambtelijke organisatie. Ja, wij zijn nog steeds niet echt enthousiast over de werkwijze van de ambtenaren en wij snappen best dat de corona daar ook een bijdrage aan heeft geleverd, om het zo te zeggen, een negatief effect heeft gehad. Maar wij zien nog niet dat er structureel, consensieus een verbetering optreedt in de dienstverlening en in de beleidsontwikkeling. Wij zien dat er zaken achterblijven, dus wij hopen echt dat er volgend jaar hard gewerkt wordt aan die verbetering. Er worden ook mensen aangenomen, maar ook daar zien we dat er mensen worden aangenomen die tijdelijk worden ingehuurd, die veel kosten en die na drie maanden of zes maanden weer weg zijn, waarna iemand anders weer opnieuw moet worden ingewerkt. Daar kan nog veel verbeterd worden. Een standaardinbreng van ons, ik zal het dus nu weer doen. De laatste keer van mij. Dat is namelijk dat wij vinden dat er teveel wethouders in dit college zitten. Vijf stuks liefst. Het jaar, afgelopen 15 jaar was dat, tien jaar lang waren het vier wethouders. Dat zien precies evengoed als nu met vijf. Dus wij zijn van mening dat die vijfde er echt af kan en dat scheelt ook nog weer eens even tienduizend euro's iedere jaar weer voor de belastingbetaler.

Ik kom tot een conclusie. Conclusie is dat wij weliswaar een redelijk, degelijk uitziende begroting hebben. Maar dat er nog veel openingen zijn, nog veel zaken niet ingevoerd zijn en nog vaak nog veel zaken moeten gebeuren. Verder vinden wij een aantal speerpunten onderbelicht. Dat zijn bijvoorbeeld het natuur- en milieubeleid wat achterblijft en ook zaken als de jeugdzorg, de WMO en de invulling daarvan.

Bijlage 6

Dames en heren, voorzitter, wederom heeft de raad een uitgebreide begroting mogen ontvangen. En voor de inspanningen van het bestuur en personeel. Daarbij zijn we erkentelijk en dankbaar. De begrotingscyclus verwordt steeds meer tot een mallemolen.

De raad draait een tijdje in het rond en je weet weliswaar wanneer de molen stopt, maar van de plek waar hij stopt heb je geen idee.

In Leudal stappen we op in de aanloop naar de kadernota, waar we eerst in de vergadering van 13 juli de vaststelling van de eerste raadsrapportage vaststellen. En daarna een weekje later, op 20 juli, de kadernota zelf behandelen. Vervolgens worden in de raadsvergadering van 28 september, nog maar vijf weken geleden, de saldi van de meicirculaire verdeeld. Daar wordt bij verteld dat nog niet alles verwerkt is en dat dat pas gaat gebeuren in de septembercirculaire. Die, voorzitter, komt pas één raadsvergadering later aan de orde. En dat is volgende week. De raad wordt geacht het collegevoorstel van de volgende week nu bij de begroting te betrekken. Als we daar geen rekening mee houden, dan maken we verkeerd beleid, want de uitkomsten van de septembercirculaire zijn de gemeente Leudal gelukkig gunstig gezind. Over de komende vier jaar van 2022 tot en met 2025 krijgt Leudal extra inkomsten ter hoogte van respectievelijk 3,6 miljoen, anderhalf miljoen, nogmaals anderhalf miljoen. En over 2025 tot slot 1,7 miljoen. Het financiële plaatje van Leudal verandert daarmee totaal gelukkig in positieve zin. Maar dat aan de hand van deze cijfers een gedegen, stabiel financieel beleid gevoerd kan worden, wagen wij te betwijfelen.

In de eerdergenoemde kadernota zei het college nog dat we voor een financiële uitdaging staan. Nu, drie maanden later, is dat beeld helemaal omgekeerd.

Dan moeten we ons afvragen of we het geld in de reserve stoppen, of die al behoorlijk gevuld zijn, of dat het geld in de begrotingsruimte komt. Waarschijnlijk heeft slechts een enkele bestuurder vooraf inzicht in het gedraai van deze mallemolen en misschien nog niet eens het hele college, laat staan de raad. Wat kan er aande hand van deze zogenaamde mutaties gezegd worden, voorzitter? Wat de VVD betreft kunnen we in ieder geval zeggen dat de financiële situatie van Leudal zodanig is dat niet meer nodig is dat bij onze inwoners weer meer onroerendezaakbelasting wordt opgehaald. Vorig jaar steeg die OZB voor de meeste mensen al met minimaal vijf tientjes. En ons voorstel is nu dat u het vorig jaar extra opgehaalde geld terug geeft aan de inwoners. Voor het college is er dan ook helemaal geen noodzaak meer om hondenbelasting te heffen. De VVD is altijd fervent tegenstander geweest van deze verkapt vorm van inkomstenvergarig. Dus schaf deze af. En niet incidenteel, maar structureel. De overige thema's in de begroting geven ons aanleiding om het volgende op te merken. Bijna 12 procent van onze jongeren ontvangt één of andere vorm van jeugdzorg. Dat baart zorgen, want het is 50 procent meer dan het landelijke gemiddelde. Natuurlijk is onze jeugd niet ongezonder dan elders. Als reden voor dit hoge gebruik wordt genoemd de aanwezigheid van veel zorgaanbieders. En het college zegt daarvan dat veel aanbod veel vraag genereert. De VVD vindt dat een drogreden, alsof de aanwezigheid van veel autodealers mensen verleid om vaker een auto te kopen. Voor de VVD is de werkelijke reden natuurlijk dat de toegang tot de jeugdzorg tegemakkelijk is, veel strikter dan nu moet toezicht gehouden worden op die toegang. En er moet vaker nee gezegd worden aan de poort. Door een extra bijdrage van 1,7 miljoen uit de rijksmiddelen voldoet Leudal aan haar financiële doelstelling om fors te bezuinigen op de jeugdzorg. Dat het gat daarmee voor 2022 gedicht is, is leuk, maar dat ligt natuurlijk niet aan Leudal zelf. De VVD verlangt daarom ook dat het college zich blijft inspannen om de opgedragen taakstelling

voor de komende jaren op eigen kracht te halen. Wat betreft de gezondheid van de jeugd bepleiten wij ervoor dat strikt de hand wordt gehouden aan maatregelen ter voorkoming van alcohol-en drugsgebruik.

De VVD onderschrijft verder de rol die moderne bibliotheken vervullen in de strijd tegen laaggeletterdheid. Eén van de oorzaken van armoede. En als verspreider van overheidsinformatie zoals nu bij het verkrijgen van de QR-code. Voorzitter, wat betreft het thema veiligheid merken we op dat halverwege juli Leudal met hoogwater te maken kreeg. In Neer en Buggenum slaagden de waterkeringen erin om het water buiten te houden. In Horn lukte dat helaas niet. Een aantal aanwonenden van de Kemp kregen water in huis. We willen het hier nu niet hebben over de quickscan van de vorige week of over de komende evaluatie van wat goed ging en wat fout. Wat we van het college en andere betrokken overheden wel verlangen, is dat dit de laatste keer was dat mensen water in huis kregen. Dat het gebied tussen Horn en het Lateraalkanaal als retentiebekken dient, weet iedereen, maar bij die functie hoort dat rijzend water ergens een halt wordt toegeroepen. En dat is bij de waterkering die langs de Kemp moet worden aangelegd. Maak daar werk van, want dat weer wordt steeds wispelturiger en hoogwater kan zich met de winter voorde deur sneller aandienen dan ons lief is. We constateren steeds vaker dat er in het buitengebied illegale afval-lozingen gebeuren die met de productie van drugs te maken hebben. De actiepunten ter bestrijding van ondermijnende criminaliteitstammen uit de tijd dat de invoering van de RIEC`saan de orde was, die Regionale Informatie- en Expertise Centra. Dat is tien jaar geleden. Dus die actiepunten zijn wat ons betreft volstrekt ontoereikend. We hebben geen zicht op hoe intensief de politie het buitengebied in de gaten houdt, maar voor de VVD kan dit nooit genoeg zijn. Ons buitengebied mag niet verloederen, dus zit er ook bovenop. Houdt nauw contact met burgers en boeren en laat je dagelijks zien. Noodzakelijk is ook dat als onze bevolking groeit, de omvang van het politiekorps naar rato meegroeit. Komen er duizenden arbeidsmigranten bij, dan moet dat leiden tot meer politie. Het college stelt zich bij de economische investeringsagenda letterlijk de vraag, hoe komen we tot sloop van van overtollige bebouwing? En doelt daarbij op leegstaande agrarische bedrijfsgebouwen in het buitengebied. Misschien dat we het college een suggestie in de hand mogen doen. We stellen voor om die kosten bij degenen te laten die economisch gewin heeft gehaald met die gebouwen. Of suggereert het college misschien dat de inwoners van Leudal daar met belastinggeld aan moeten bijdragen? Als bedrijfsgebouwen worden gebruikt voor de huisvesting van arbeidsmigranten moet ook de eigenaar daarvan ooit aan de lat staan om de kosten van verwijdering voor zijn rekening te nemen. Kom daar bijvoorbeeld bij de vergunningverlening contractueel overeen. Het buitengebied leent zich ook bij uitstek voor de ontwikkeling van kleinschalige toeristische initiatieven. Onze oproep aan het college is om initiatieven niet per definitie in de kiem te smoren vanwege kleine tegenstrijdigheden met het bestemmingsplan. We zijn trouwens heel benieuwd wat de resultaten zijn van onze raadsbreedaangenomen motie van 30 juni vorig jaar omtoeeristisch-recreatieve ondernemers te prikkelen en te stimuleren. Welke resultaten heeft het college inmiddels geboekt? Voorzitter, ondernemers moeten kunnen ondernemen, bij voorkeur ook in Leudal. Het bedrijventerrein in Ittervoort binnenkort volgebouwd. Daarom bepleiten wij als VVD omdat bedrijventerrein uit te breiden en wel in de richting van de A2. Daarmee wordt het terrein een zichtlocatie en kan het de concurrentie met bedrijventerrein Nederweert hopelijk aan. Teveel bedrijven uit Leudal verkassen daar nu naartoe. De verbreding van de A2 vanuit Eindhoven naar het zuiden, voorzitter, zit eraan te komen. Dat maakt Midden-Limburg en met name Leudal aan de A2 gelegen, interessant als vestigingsplaats voor bedrijven en voor werknemers om er te wonen. Bijkomend voordeel kan zijn dat de vergrijzing en de ontgroening in onze regio mogelijk een halt kan worden toegeroepen. Onze kleine kernen kunnen er mogelijk beter instaat zijn de noodzakelijke voorzieningen, zoals het basisonderwijs, overeind te houden. VVD en CDA hebben naar aanleiding van de discussie over het voortbestaan van scholen in kleine kernen in de raad van december 2020 een motie ingediend die raadsbreed gesteund wordt. Die droeg het college op om een structuurvisie op te stellen met betrekking tot de leefbaarheid in verband met de relatie met het behoud, moet ik zeggen, van de scholen. Aangezien de besluitvorming rond de scholen in Buggenum en Kelpen-Oler nog volop gaande is, vragen wij wat daarmee gedaan is. We zijn overigens verheugd dat mede door onze inspanningen de nieuwe school in Leudal-West op een uitstekende plek aan de rand van Ittervoort is voorzien. Wat onderwijs betreft, voorzitter, Leudal noch de gemeente Midden-Limburg

beschikt over onderwijs op HBO-niveau en dat zal ook niet voor verbetering vatbaar zijn. Wat dan wel belangrijk is, is dat voortgezet onderwijs in Leudal blijft. En zeker met het oog op de relatie met het bedrijfsleven. Wij wensen vurig dat Sint Ursula in Leudal gevestigd blijft. Misschien kan een gedeelte van het financiële overschot reeds daarvoor aande kant gelegd worden. En ook achten wij het noodzakelijk dat het niet geormerkte budget voor onderwijshuisvesting, dat nu grotendeels ergens anders aan op gaat, wordt gereserveerd voor Sint Ursula.

Woningbouw, voorzitter, zal in Leudal zo mogelijk versneld moeten worden opgepakt en wel voor diverse doelgroepen. We denken aan woningen voor starters, senioren, kleine huishoudens. Initiatieven voor een groep inwoners om gezamenlijk bouwplannen te ontwikkelen juichen wij toe. De VVD onderschrijft de doelstellingen van het klimaatakkoord. Als gemeente Leudal hoeven wij echter niet voorop te lopen. Nog meer windmolens en zonneweides zijn pas aan de orde als het stroomnet voldoende capaciteit heeft en het potentieel aan zonnepanelen op huizen en andere gebouwen benut is. Ook de VVD heeft in het verleden gepleit voor een kleiner ambtelijkapparaat. U heeft bijna vijf functies afgewaardeerd zegt u in de begroting. Anderzijds besloot de raad onlangs tot de invulling van drie functies. En we willen bij het kleiner maken van het ambtelijk apparaat wel benadrukken dat de kwaliteit ervan nog gewaarborgd moet zijn. Voorzitter, tot zover mijn bijdrage aan de algemene beschouwingen.

Voorzitter, voor ons ligt de programmabegroting 2022-2025.

Waar de vorige programmabegroting nog qua leesplezier een aangename verrassing was, ja, levert deze tekst en deze plannen, gelet op de eerdere begrotingen, vooral een déjà vu voor ervaring op. Niet echt heel spannend en vooral qua ambities niet erg schurend. Overigens alle lof voor de ambtenaren die van dit copieuze stuk zoveel kopieën hebben moeten maken. We zetten er alsraad graag onze tanden in. In de bestuurlijke samenvatting lijkt Bolsonaro aan zet. De tekst staat bol van de superlatieven en opgeklopte daadkracht, beloften. Ik zelf had het liever een stuk bescheidener gewild, wat ook de geloofwaardigheid van de teksten ten goede zou zijn gekomen. Ik ga er wijselijk maar niet te veel op in, behoudens dat ik toch niet kan laten één opmerking te maken onder het, over het stukje om de overheid en samenleving. Er staat, wij ontwikkelen ons beleid op een passende wijze, interactief samen met burgers en de andere belanghebbenden. Hiertoe continueren we onze professionalisering.

Heeft u zelf wel goed nagedacht over wat er hier staat? En krijgt u daarbij geen tranen in de ogen? Ik noem maar ontwikkelen op een passende wijze, interactief samen, burgers en andere belanghebbenden, continueren onze samen, onze professionalisering. Zinsneden in een tekst die wel wat uitleg en toelichting vraagt. Goed, ik wil overigens graag ingaan op enkele zaken uit de volgende paragrafen over ontwikkelingen die voor de komende begrotingsperiode kennelijk op de rol gezet zijn. En ik zet erbij wat andere accenten dan wat we hoorden bij de andere fracties. Allereerst dan maar bij het onderwerp 1.3, de projecten. Op pagina 17 wordt tot onze verrassing alweer dat onzinnige fietspadspoorbrug Buggenum uit de mottenballen gehaald. Al eerder vonden we dat elke euro die hieraan uitgegeven wordt weggegooid geld is. En naar onze inschatting deelden meerdere raadsleden die mening. En de kwestie is niet dat de gemeente Roermond hier een bestuurlijk go moet gaan uitspreken.

Maar de vraag is wat de gemeente Leuda hier als grote winst voor onze burgers wil binnenhalen. En dat de provincie een potje van drieënhalve miljoen heeft klaar staan, hoeft ons toch niet te verplichten aan dit plan mee te werken. Op pagina 36 lezen we hoe verrassend. U mag van ons verwachten dat we onze openbare ruimte verbeteren door de aanplant van 37 duizend extra bomen.

Eén boom per inwoner in 2020 tot 2027. En de ruimte planmatig en pro-actief onderhouden en verbeteren door maatregelen te treffen tegen de invloed van weersverandering en het bevorderen van biodiversiteit in het groen. Nou, allereerst vermoeden we dat het tempo van de beoogde aanplant waarschijnlijk gelijke tred gaat houden met de afname van ons inwonersaantal. Als een equivalent van de ouderwetse processie van Echternach. Drie stappen vooruit, twee achteruit en dan nog een beetje hinkelen. Als we maar lang genoeg wachten, scheelt dat een fors stuk in het financiële plaatje. Overigens blijft onze eerder gestelde vraag bij die vorige programmabegroting nog steeds onbeantwoord.

Gaan we die bomen nou zelf planten of moet de provincie een zak met geld inzetten? Nou ja, wat een schrik. De wethouder verklaarde onlangs dat de provincie niet langer geneigd is daarvoor aan de lat te staan. Wat moeten we nu uit deze programmabegroting geloven? Komen er nu bomen bij of niet? En dan op onze eigen kosten? En waar vind ik dat dan in deze begroting? En hoe zit het met de vervanging van de elders in Leudal langs wegen en bomen en in berm en gesneuveld bomen? Zo een vervanging en herplant moet inmiddels toch een stroppenpost betekenen, gelet op het enorme aantal mogelijk te vervangen te herplanten bomen en struiken. Waar vind ik de financiering van iets van deze actie in de begroting? Mocht het inderdaad zo zijn dat de provincie uiteindelijk toch weer gaat besluiten om financieel verantwoordelijk te willen zijn voor de aanplant van heel veel bomen. We zijn inmiddels wel gewend geraakt aan een jo-jo in de provincie.

Sportpark het Maasveld kan daarover meepraten. Eerst wel financiering van de wielerved, dan weer niet, misschien nu weer wel. Dan zou dat volgens deze programmabegroting 2022-2025 op pagina 94 voor Leudal gaan om 14 duizend bomen in de eerste vier jaar. Bedoeld wordt waarschijnlijk dat er vanaf 2020 tot en met 2024 14 duizend bomen zouden worden aangeplant. En wel op provinciale kosten. Maar nee, dat gebeurt dus niet. Of toch weer wel. En wat gebeurt er dan met de beloofde restant van 23 duizend bomen? En hoe? Wanneer? En waar? Resteert de vraag die we al eerder stelde.

Wat zijn de eigen Leudalse ambities eigenlijk? We krijgen de de vingers niet achter. Betekent het één en ander nu dat als er geen provinciaal geld komt, we gewoon helemaal niets doen? Daar lijkt het sinds 2020 wel erg veel op. Of toch maar wel?

De tekst van de programmabegroting zegt dat er in de periode 2020-2027 in totaal, ik vat het even samen, 37 duizend bomen extra geplant worden. Extra. En dat kan betekenen bovenop dat wat we sowieso aldoen. Wilt het college ons dan eindelijk eens vertellen wat dat inhoudt? We bijten onze tanden stuk op teksten in deze programmabegroting die en dit en soms ook weer dat zeggen. We komen er niet uit. Wat betekent dat nu allemaal in de praktijk? Waar staan die bomen? Ik kan ze niet vinden. En waar komen ze dan als ze er nog niet staan? We citeren nogmaals die programmabegroting. En onder het tekstje op pagina 94 staat iets over het beheerplan groen en wegen 2023-2026. In 2022 wordt het huidige beheerplan groen en wegen geactualiseerd. Het geactualiseerde beheerplan sluit aan bij de beleidsuitgangspunten ten aanzien van onder andere duurzaamheid, klimaatadaptatie en biodiversiteit van de gemeente Leudal. Areaal uitbreiding wordt hierin ook meegenomen. Mogen we u hier op afrekenen of is dit weer een loze en tot nietverplichtende belofte?

En wat betreft die groenkwiteit. In enige en zeker geldend voor een kleine kern als bijvoorbeeld, ik noem maar wat, Heibloem, is overigens de indertijd uitgevoerde brute kaalslag nog steeds niet gecompenseerd. De groenverwaarlozing en verpaupering biedt in dit verband een stuitende illustratie. Op pagina 13 ook staat, op pagina 33 staat zo een prachtige en naar we vrezen tot niets verplichtende tekst. Voor het beheer en de ontwikkeling van groen geldt daarnaast dat sterk ingestoken zal worden op klimaatadaptatie en biodiversiteit. Ik las het al eerder. Ja, ja, denk ik dan. En hoe zien we dat dan? En wanneer? Mijn opvatting, eerst zien, dan geloven. Overigens staat ook op pagina 26 een tekstje onderaan dachtspunt vijf, waar we een kanttekening bij willen plaatsen. Leudal gaat uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma RES 1.0 waaronder in 2022 onderzoek naar grootschalige energieopwekking in relatie tot de netcapaciteit, et cetera, et cetera, et cetera. We vermoeden dat dit onderzoek snel bekeken kan zijn. Gezien de alarmerende berichten over de falende capaciteit van het net en van de distributie. Dienen we niet een tandje terug te schakelen? Over de netcapaciteit en distributie hebben we geen enkele zeggingsmacht. En over duurzame vormen van de warmtetransitie gaan we de eerste tien jaar al helemaal niet.

Bij de paragraaf onder de onderwijshuisvesting en dan zit ik inmiddels op pagina 39. Kunnen we lezen dat er in 2022 een IHP wordt opgesteld. Dat investerings-huisvestingsprogramma. Voor 2022 is daarvoor incidenteel een bedrag van 50 duizend euro opgenomen. Ons lijkt die actie rijkelijk laat, gezien ook het feit dat de eerste gesprekken en de eerste signalen over de nijpende locatie perikelen van het Sint Ursula, de Ortholaan en de Latast eschool al in 2019 hebben plaatsgevonden. We zijn welbenieuwd naar de nieuwe vergezichten die thans qua tijd nog doorlopende onderzoek uit 2022, 2020 gaat opleveren.

De situatie van de basisscholen in de kernen Heibloem, Kelpen-Oler en Buggenum is maar gedeeltelijk tot volstrekt niet voor de betrokkenen in deze kernen opgelost. In Heibloem is men dankbaar voor het bereikte resultaat. Er is verder sprake van een enorme kater na de tegenvallende, voorlopige resultaten in de gesprekken over de switch van de basisscholen in Buggenum en Kelpen-Oler naar openbaar onderwijs. Voor de betrokkenen een forse domper. Desondanks lijkt het erop, dit moment toch op dat er misschien nog een mogelijk ruimte voor zo een switch naar openbaar onderwijs bekeken kan worden.

En we hopen van harte dat dat lukt. In diezelfde paragraaf, maar dan onder 2.3.2.1, bijdrage cultuur aan gezondheid. En dat staat allemaal op pagina 41 wordt kort even iets gezegd over het bibliotheekwerk. Er wordt in 2021 bepaald welke weg de gemeente vanaf 2022 inslaat. Nou, we zitten nu al tegen het einde van 2021 te kijken. Er is voor die weg nog maar weinig tijd om te gaan. Nog maar twee maanden. De opdracht aan en de bij te stellen eisen ten aanzien van het huidige bibliotheekwerk, staan het niet toe dat we nog veel langer wachten met een herijkt beleid. En ja, daar hoort ook een financieel plaatje bij. En van die financiële herijking hebben we tot nu toe nog niks gezien. College, de bel klinkt wel binnenkort. Bij 2.3.2.2, cultuur deelname. Ja, ik citeer dat maar vanuit het boek. Gaat het over cultuurcoaches die de deelname van de inwoners aan kunstzinnige en culturele activiteiten zouden bevorderen. Nou ben ik toch echt benieuwd, hoe ze dat dan doen. Ze zouden onder meer ook moeten zorgen voor de verbinding en de zichtbaarheid van de Leudalse cultuursector. Nou heel eerlijk, ik heb daar tot dusverre nog maar heel weinig van gezien of gemerkt.

En college schrijf het alstublieft niet op als je het niet waar kunt maken. En natuurlijk hebben we met meer dan gewone belangstelling gekeken naar de sociale paragrafen. Heel veel fracties hebben daar al wat van gezegd, dus dat hoeft ik niet te herhalen. Wij plaatsen bij sommige onderwerpen een paar vraagtekens, waarbij we de eportefeuillehouder vragen om die te beantwoorden. Er staat bijvoorbeeld op

pagina 52. In 2022 wordt de pilot voortgezet op de samenloop van maatwerkvoorziening WMO en een uitkering in het kader van de participatiewet te beëindigen.

Daardoor dalen de kosten van de WMO en de participatiewet. Onze vraag is dan, leidt dit dan niet tot een verminderde financiële situatie voor de betrokken burger? En nog veel belangrijker, willen we dat dan ook? Verder citerend, onze toegang WMO is daarom zeer kritisch bij het afgeven van een WMO-indicatie met betrekking tot een aanvraag.

Vanaf 2022 zullen we het huidige WMO-beleid zoveel waar mogelijk juridisch aanscherpen. Nou, onze volgende vraag is dan leidt, dit niet tot het te gemakkelijk in de kou laten staan van burgers die deze ondersteuning nodig hebben? Hoe voorkomen we juridisering van dit beleid?

Ten derde, voor het, voor de verwerving WMO en jeugd is als besparingsmaatregel voor 2022 een bedrag van één miljoen 180 duizend. En vanaf 2023 een bedrag van tweeduizend, 225 duizend euro opgenomen. Onze derde vraag is dan ook, hoe realistisch zijn de geraamde besparingen? Ook al gezien het feit dat een deel van de aanbestedingen regionaal verstraakt is?

Wij hebben zelf hebben de indruk dat de verwachte besparingen door dieven, door diverse prijsopdrijvende factoren weliswaar gehoopt worden, maar niet behaald. College, rekenen we ons hier niet verdraaid rijk? We zijn uiteraard nieuwsgierig naar wat het nieuwe armoede- en minimabeleid in 2023 aan accenten zal leggen. En hoe we dit voor elkaar gaan krijgen dat ook mensen in achterstandsituaties kunnen aansluiten bij wat we vanzelfsprekend vinden voor al onze burgers.

Dat zal nog een helse opgave blijken. Eén en ander vereist wel dat we als gemeente, mensen die financieel niet toereikend kunnen meedraaien met een positieve insteek door onze gemeentelijke organen moeten worden bejegend.

We hebben niet op zitten te wachten, is een toeslagen mentaliteit op gemeentelijk niveau. Een heleboel dingen laat ik onbesproken. Maar wel moet me van het hart dat wat erop pagina 62 staat, dat me dat wel pijn heeft gedaan. Met het commentaar op deze teksten wil ik graag op dit moment eindigen.

Er staat, in 2022 worden we in ons werk steeds meer gedreven door de klant. De klant staat centraal in ons dagelijks handelen. Of het nu gaat om bereikbaarheid in dat van een brief, het onderhoud van de openbare ruimte of een handhavingssituatie, wij proberen ons te verplaatsen in het perspectief van de klant. Wat een tegen de borst stuitende tekst, wat een erg enge zienswijze. Een tekst met wortels in het commerciële marktdenken. De gemeente als ondernemer en de burger als klant. Wij zien dat toch graag heel anders. Voor ons is onze inwoner in de eerste plaats een burger. Lid van onze gemeenschap van medeburgers. De gemeente is voor ons het dienstverlenende, verzorgende en soms beschermende, door ons zelf in het leven geroepen en in stand gehouden organisme waar de individuele en verantwoordelijkheid nemende burger deel van uitmaakt. En niet anders.

Wij nemen graag deze programmabegroting voor kennisgeving aan.

bijlage 8

De Raad van Leudal

Constaterende dat:

De waardestijging van woningen tot een meeropbrengst voor de OZB leidt van 261.000 euro in 2022 en 271.000 euro in de volgende jaren zorgt;

Dat het begrotingssaldo voor 2022 positief is,

Dat we, zoals herhaaldelijk aangegeven, van mening zijn dat teveel betaalde belasting terug moet naar de burgers en dat we dat bij de behandeling van de Kadernota nog een keer hebben herhaald,

Besluit,

1. Om de meeropbrengst van de OZB als gevolg van de waardestijging van woningen terug te geven aan burgers via de Afvalstoffenheffing in 2022, wat tot een vermindering leidt van de Afvalstoffenheffing voor 2022 van 261.000 euro,
2. Om in de volgende jaren verrekening jaarlijks te bekijken, afhankelijk van de verhouding tussen begrote inkomsten en uitgaven.

Fractie Ronduit Open

Fractie D66

Fractie Samen Verder

A.2 Ter vergadering gewijzigde versie

Amendement

Heythuysen, 2 november 2021

De Raad van Leudal

Constateerende dat:

- Er via de september circulaire eenmalig voor 2022 een bedrag van 1,7 miljoen extra beschikbaar komt;
- Inwoners het signaal geven dat er te weinig bladkorven zijn;

Besluit:

- Eenmalig €25.000,- extra beschikbaar te stellen voor de aanschaf van meer bladkorven en dit te bekostigen uit de september circulaire **begrotingsruimte**.

Fractie D66 Leudal

Fractie Samen Verder

Fractie Ronduit Open

A.3

Ter vergadering gewijzigde versie

Amendement

Heythuysen, 2 november 2021

De Raad van Leudal

Constaterende dat:

- Er via de september circulaire eenmalig voor 2022 een bedrag van 1,7 miljoen extra beschikbaar komt;
- Horecaondernemers in de coronaperiode economisch flink getroffen zijn;
- De gemeente Leudal in 2021 de terrashuur niet in rekening heeft gebracht;
- Wij horecaondernemers positief willen stimuleren in hun ondernemerschap in onze gemeente.

Besluit:

- Eenmalig de terrashuur aan horecaondernemers over het jaar 2022 niet in rekening te brengen en dit te bekostigen uit de ~~september circulaire~~ **begrotingsruimte**.

Fractie D66 Leudal

A.4

Ter vergadering gewijzigde versie

Amendement

Heythuysen, 2 november 2021

De Raad van Leudal

Constaterende dat:

- Er via de september circulaire eenmalig voor 2022 een bedrag van 1,7 miljoen extra beschikbaar komt;
- Het onredelijk is dat enkel eigenaren van honden extra belasting dienen te betalen voor hun huisdier;
- Steeds meer gemeentes in Nederland heffen geen hondenbelasting meer;
- De hondenbelasting enkel wordt gebruikt om de begroting van de gemeente rond te krijgen;
- Dat er nauwelijks voorzieningen zijn voor hondenbezitters in Leudal.

Besluit:

- In het jaar 2022 eenmalig geen hondenbelasting te heffen en dit te bekostigen uit de ~~september circulaire~~ **begrotingsruimte**.
- Het college opdracht te geven om voor de jaren na 2022 te onderzoeken of de hondenbelasting structureel kan worden afgeschaft.

Fractie D66 Leudal

A.6

Ter vergadering gewijzigde versie

Amendement

Heythuysen, 2 november 2021

De Raad van Leudal

Constaterende dat:

- Er via de september circulaire eenmalig voor 2022 een bedrag van 1,7 miljoen extra beschikbaar komt;
- Er door bijzondere omstandigheden een achterstand is in het groenonderhoud;
- Dat de gemeenteraad unaniem eerder heeft uitgesproken dat het groenonderhoud op niveau B behoort te zijn zowel in de kernen als ook in het buitengebied;

Besluit:

- Eenmalig €100.000,- extra beschikbaar te stellen voor het onderhoud van groen in 2022 zodat dit weer op onderhoudsniveau B komt en dit te bekostigen uit de ~~september circulaire~~ **begrotingsruimte**.

Fractie D66 Leudal

Fractie Samen Verder

Fractie Ronduit Open

A.7

Amendement inzake bedrijventerrein Ittervoort

De raad van Leudal, bijeen in vergadering op 2 november 2021;

Constaterende:

- dat bedrijventerrein Ittervoort na voltooiing van fase 4 volgebouwd is,
- dat bedrijven daarna geen plek meer kunnen vinden op het terrein,
- dat het terrein gunstig gelegen is vanwege de nabijheid van autosnelweg A2,
- dat de positionering ervan echter niet optimaal is omdat het vanaf de A2 geen 'zichtlokatie' is,
- dat in het recente verleden inmiddels meerdere bedrijven uit Leudal vertrokken zijn, óók naar het aan de A2 gelegen bedrijventerrein in Nederweert, dat een geduchte concurrent is,
- dat bedrijventerrein Ittervoort geen regionale maar een lokale status heeft,

Spreekt uit dat het bedrijventerrein Ittervoort uitbreiding behoeft naar de A2 toe, om in de toekomst weer bedrijven te kunnen huisvesten, een zichtlokatie te worden en zodoende de concurrentie met andere regionale bedrijventerreinen aan kan,

Geeft het college opdracht om binnen een jaar de noodzakelijke stappen te zetten om de gewenste uitbreiding te bereiken en de status van regionaal bedrijventerrein te verwerven.

Fractie VVD.

M.1

Motie

De Raad van de gemeente Leudal bijeen 2-11-2021

Overwegende dat:

- De gemeente Leudal een grote duurzaamheidsopdracht heeft.
- De gemeente een voortrekkersrol heeft om aan deze opdracht te voldoen.
- De reserve van de Essent-gelden aanzienlijk is.
- Het rendement op de belegde Essent gelden afneemt en na 2025 stopt.
- Dat dit negatief uitwerkt op de begroting voor die jaren.
- Dat schatkistbankieren tegen 0% rente een reëel scenario wordt.
- Deelnemen in projecten voor opwekking van duurzame energie een hogere opbrengst genereert.
- Alle inwoners van Leudal financieel voordeel hebben van een hoger rendement.

Verzoekt het college om:

- Spoedig met een voorstel te komen om een deel van de Essent-reserve te investeren in projecten ter opwekking duurzame energie of besparing van energie.
Lokale en regionale projecten daarbij de voorkeur genieten, waarbij onze eigen beleidsregels uitgangspunt zijn.

Leon Linssen

Evert Franzen

André Kierkels

Samen Verder

Ronduit Open

D66

M.2

Motie

De Raad van de Gemeente Leudal bijeen 02-11-2021

Constaterende dat:

- * De gemeente Leudal een grote duurzaamheidsopdracht heeft.
- * De gemeente een leidende en sturende rol heeft om aan deze opdracht te voldoen.
- * Kleinschalige particuliere initiatieven om duurzame energie op te wekken, soms worden gehinderd door eigen regelgeving in met name bestemmingsplannen.
- * Dit een onwenselijke situatie is.

Verzoekt het college om:

- * Beleid te formuleren voor kleinschalige duurzaamheidsinitiatieven in de kernen.
Uiteraard met oog voor het belang voor aanwonenden en omgeving.

En gaat over tot de orde van de dag,

Leon Linssen Evert Franzen André Kierkels

Samen Verder Ronduit Open D66

M.3

Ter vergadering gewijzigde versie

Bijlage 16

Motie

De raad van de gemeente Leudal bijeen 2-11-2021

Overwegende dat:

- De roep naar woningbouw bij ieder bekend is.
- De woningbouw hoofdzakelijk in kleine kernen achterblijft terwijl dit mede nodig is om de leefbaarheid een impuls te geven.
- Er veel initiatieven zijn vanuit het dorp maar de initiatieven vaak sneuvelen bij de uitwerking in samenspraak met de gemeente.
- Initiatiefnemers zich vaak onvoldoende gehoord voelen door de gemeente.
- De gemeenteraad al meerdere malen heeft uitgesproken dat initiatieven door mensen gedragen vanuit het eigen dorp meer omarmd zouden moeten worden.
- Afgelopen commissievergadering de stand van zaken rondom woningbouw door de gemeente kenbaar gemaakt zijn, maar er met geen woord is gerept over de roep en frustraties vanuit enkele initiatiefnemers om woningbouw in eigen dorp te stimuleren.
- De raad zou bij het in beeld krijgen van de valkuilen en kansen waar initiatiefnemers tegenaan lopen tijdens het proces, mogelijk aan de knoppen kunnen draaien om het proces te vergemakkelijken (voor initiatiefnemers).

Draagt het College op om:

- De raad tijdens een - **vóór 1 juni 2022 te houden** - commissievergadering of aparte raadsinformatiebijeenkomst te informeren over het aantal- en welke initiatieven er momenteel liggen die worden aangedragen vanuit het dorp zelf, de struikelblokken en kansen van initiatieven vanuit het dorp.
- De gemeente dient initiatiefnemers en/of dorpsraden aan te schrijven over het voornemen om de raad te informeren over de kansen en risico's bij het aandragen van een woningbouw initiatief door eigen inwoners van een dorp om informatie te delen met raadsleden. De raad interactief wil sparren met betrokkenen en zo ook de ervaringen van initiatiefnemers en dorpsraden wil horen.

En gaat over tot de orde van de dag

Fractie CDA Leudal

M.4

MOTIE

De Raad van de gemeente Leudal bijeen op 02-11-2021

Overwegende dat:

- In de begroting is opgenomen dat structurele risico's niet opgevangen kunnen worden binnen de structurele begrotingsruimte;
- De mogelijkheid wordt genoemd om structurele risico's op te vangen door aanspraak te maken op de onbenutte belastingcapaciteit;
- De lasten in de gemeente Leudal voor de burger al zijn verhoogd, recentelijk nog op het gebied van afvalstoffenheffing;
- De gemeente Leudal hierdoor qua gemeentelijke lasten op plek 15 staat qua in Limburg, waar dat eerst op plek 11 was;
- De lasten voor de burger ook op alle andere fronten (energieprijzen, levensmiddelen, brandstof, bouwmaterialen etc.) sterk gestegen zijn en de koopkracht daalt;
- (Verborgen) armoede een thema is dat de aandacht van de gemeente verdient, maar waar de gemeente in de bestrijding ervan vooral zelf een actieve bijdrage aan moet leveren;

Besluit:

- De structurele risico's van de gemeente voor rekening van de gemeente te laten komen (denk aan uit- of afstellen van prestigeprojecten en bezuinigingen op externe bureaus);
- De kosten hiervan niet af te wentelen op de burger door geen belastingverhogingen door te voeren voor de looptijd van deze begroting.

En gaat over tot de orde van de dag

Fractie CDA Leudal

M.5

Ter vergadering gewijzigde versie

MOTIE

De Raad van de gemeente Leudal bijeen op 02-11-2021

Constaterende dat:

- De gemeente Leudal onder voorwaarden een starterslening aanbied om de positie voor starters op de woningmarkt te verbeteren.
- Er een toenemende vraag is naar de starterslening binnen gemeente Leudal.
- De maximale koopsom van een (koop)woning waarvoor een starterslening kan worden verkregen thans € 245.000,- bedraagt.
- Het door een structureel toenemend prijsniveau van (koop)woningen binnen onze gemeente moeilijker is voor starters om in aanmerking te komen voor de koop van een woning.

Overwegende dat:

De maximale koopsom van € 245.000,- binnen de bestaande regeling voor startersleningen binnen de gemeente Leudal niet meer in lijn is met het prijspeil van de woningmarkt.

Draagt het college op:

- ~~De maximale koopsom waarvoor een starterlening binnen de gemeente Leudal verkregen kan worden te verhogen naar een bedrag van € 300.000,-~~
- Aan de portefeuillehouder, in zijn overleggen met de provincie Limburg, als inspanningsverplichting mee te geven, dat de maximale koopsom waarvoor een starterlening binnen de gemeente Leudal verkregen kan worden, kan worden verhoogd naar een bedrag van € 300.000.

En gaat over tot de orde van de dag

Fractie CDA Leudal

M.6

Motie

De raad van de gemeente Leudal bijeen 2-11-2021

Constateernde dat:

- Het fonds maatschappelijke activiteiten is afgeschaft.
- Er een nieuw cultuur en evenementen beleid is.
- € 50.000 beschikbaar is als evenementen subsidie.
- Op dit moment volstrekt onduidelijk is of dit bedrag voldoende is.
- Het niet zo mag zijn dat evenementen die aan de criteria voldoen, eind 2022 geen aanspraak meer kunnen maken op de evenementen subsidie.

Verzoekt het college om:

- Deze € 50.000 niet te zien als een subsidieplafond.
- Naar de raad te komen met een voorstel om het krediet te verhogen indien er meer aanspraak gedaan op de evenementen subsidie dan verwacht.

Fractie Samen Verder

Fractie D66

Fractie Ronduit Open